

WAPNIA

Przedmowa do... w Gdyni. Nr. 3/18

PRZEDMOWA

"Kiedy prowokator czy agitator, który podniósł rękę przeciw władzy ludowej, niech będzie pewny, że rękę władza ludowa odrąbie." /Z przemówienia premiera Józefa Cyrankiewicza wygłoszonego w dn. 29.06.56 w Rozgłoszeniach Radia Polskiego w Gdyni.

Zbliża się kolejna rocznica pamiętnych wydarzeń czerwcowych, które zapoczątkowały ruch społeczny w Polsce. "Ludzie starają się przemilczeć pamiętne wydarzenia wiedząc, że historia tamtych dni ma wiele wspólnych cech z realiami ostatnich miesięcy /masakra w kopalni "Wujek", pacyfikacja zakładów pracy, ludobójstwo, wprowadzenie terroru moralnego / Dlatego też obowiązkiem naszym jest przypomnieć tamte wypadki.

W czerwcu 56 mieszkańcy Poznania publicznie domagali się poprawy systemu, cznie pogarszających się warunków życia i pracy. Domagali się respektowania ich praw obywatelskich.

Kiedy 28.06.56r. robotnicy ogłosili syreną fabryczną strajk i wyszli z zakładów pracy na ulice miasta, nie mogli przewidzieć krwawego zniszczenia, jakie przyniesie ten dzień. Zdeterninowani, szli w swartym pochodzie w kierunku centralnego placu miasta. Ogromna, przeszło stu tysięcy ludzi zgromadzona na placu przed bankiem domagała się przyjazdu do Poznania premiera Józefa Cyrankiewicza, aby uzyskać od niego podjęcie konkretnych decyzji.

Jednakże władza nie chciała dyskutować z naradami i do bezbronnego tłumu otworzyła ogień z gmachu Urzędu Bezpieczeństwa przy ul. Kochanowskiego. Byli zabici i ranni, w tym kobiety i dzieci, co spowodowało gwałtowną reakcję manifestantów. Na gmach UP posypały się kamienie, butelki z benzyną i strzały ze zdobytej w więzieniach i komisariatach broni. Intencją wojska podniosła tylko zaciętość walk. Po południu przybyły do Poznania oddziały dywizji pancerniej i rozpoczęły z szturmem pacyfikację miasta, obsadzając czółkami jego punkty strategiczne.

W rezultacie straciły życie przynajmniej 74 osoby, a około 1000 zostało rannych. Wszelkie próby uspokojenia...

4 czerwca 1956 roku, zżarliż zoni krwi i spowolnienia i eksportu
swoich dążeń do lepszego, normalnego życia. Pa, go, generalnie, przycięli
kraj w obóz karny, musimy pamiętać, że pozmiański Czerwiec był, przedłużony
do walki o niepodległość i równość społeczną. Tym, którzy polegali wówczas
na ulicach Poczajki, wiinni jesteśmy to pamiętać.

Władze Uczelni nie wyraziły zgody na koncerty piosenkar-
za i gitarzysty Przemysława Gintrowskiego w studenckich
klubach WSM "Sukcespryt" i "Vega". Za całą sprawę /jak
zwykle/ kryje się prorektor d/s studentów A. Marsz, który
nie chce pójść do "dalszej demoralizacji studentów".
Ciepła P. Gintrowskiego jest dla Marsza niepożądana +
marka Uczelni ze względu na przyjaźń i współpracę tego
muzycyanta z innymi znanymi piosenkarzami, a obecnie współ-

pracownikami Radio Wolna Europa i Komitetu Solidarności w Paryżu Jackiem
Kaczmarskim. W związku z tym P. Gintrowski odwołał występy również w
klubach Uniwersytetu Gdańskiego "Wydnia" i "Lajba" /10 czerwca/ i nie przy-
jechał do Trójmiasta. ● Wracając panie Marsz! Przystępujemy wkrótce Janu
pożegnalny koncert! ● Wracając stare, dobre czasy! Podobno kiedyś Ba-
niel Duda /nieoficjalny rektor/ ganiał czarne "Wółga" po Skwerze Kościusz-
ki naszych studentów, którzy nosili skarpetki w nieregularnym kolorze.
Obecnie tradycja ta podtrzymuje prodziekan Wydziału Nawigacyjnego A. Wa-
lecha, wykształcony i dostojny w ZSRR /Leningrad/. Ostatnio Wałęcha
zadecydował się na idylki na kąpiel dla studentów koło Kody Polskiej przy
Skwerze Kościuski. Łazienka nie udało się. Ku radości gapiów, na komendę
"w drugą" kilkadziesiąt oszambrowanych studentów rzuciło się do wody.
Dzięki treningowi w pochodzie pierwszoklasowym ucieczka powiodła się.
Dziekan Wałęcha nie brał udziału w takim treningu i szybko dostał radęs-
ki. ● Po kółportażu 16 numeru "latarni" w Zespole wychowania Morskiego
odbyła się wyjątkowa narada wojenna. Uruchomiono "gorącą linię" i roz-
zawomity się bezskutecznie. Topór wojenny został wycofany. Spuści-
czono psy gospodze. ● Wzrost Kolega Przewodniczący Komitatu Uczelnianego
NZS WSM Jacki Boron. ● Wzrost przed Kolegium Karno-Administracyjnym, narad-
cono na obrata, funkcjonariusze pełniącego służbę, Jacek Korzyściak z
praw gospodarskie w trybie, na brata milicji drawi przy nosom. Wzrost-
wał więc tak, że znowu jeden kłótny szewielik. W Zespole wyjechał na
wrotach pomocy wiskowy kłótny "Sędziowska wara". W Zespole wyjechał /na
tym ubywa kolega, koleżanki i koleżanki, którzy znowu wzięli się do pracy
materiałowej i zignorował wyrok Kolegium Karno-Administracyjnego, przy
● W tygodniku "Jedn" ukazują się wspaniałe artykuły o naszym
p.t. "Na spacerach w parku" i "Wzrosty w naszym Zespole". W Zespole na-
cala się, że w Zespole na spacer w parku i "Wzrosty w naszym Zespole".

Jego formy. Wskazywać zaś bykby treścią tegoż działania. Treścią wypełniającą formę i będącą z nią w równowadze.

Musimy też wyraźnie określić cel. Nie będzie nim swoboda w socjalizmie, ale swoboda w ogóle. Przede wszystkim zaś wolność od socjalizmu radzieckiego pokroju. Bez tej wolności nie zdołamy ustalić owych wyżej wspomnianych fundamentów do dalszego budowania. Kryzysy lat poprzednich dowodzą, że walka o swobodę bez walki o zmianę ustroju prowadzi do nikąd. Nie można już czekać na żadną reformę, gdyż czas działa na naszą niekorzyść. Musimy żądać bezwzględnej wolności i nie dyskutować czy ONI wejdą czy nie. Oni już weszli. Są u nas od trzydziestu dziewięciu lat.

Jeżeli nie będziemy aktywni, to skutki tego mogą być opłakane. Zresztą, już są widoczne. Jako przykład może tu posłużyć ciągły, niehamowany proces degeneracji naszej kultury, która powoli staje się kulturą Sowieców, a więc jednostronną i kaleką. Myślę, że warto włożyć trochę wysiłku, by nie stać się drugą Bułgarią czy Czechosłowacją, gdzie nie ma ani jednego godnego większej uwagi pisarza czy reżysera filmowego. Najlepsi nasi twórcy, nie mając tutaj swobody działania emigrują na Zachód, przez co nasze życie kulturalne staje się coraz bardziej uboższe. Z tego powodu stajemy się w coraz większym stopniu nikami powolnymi każdym gestem ze strony władzy. Taka sytuacja wymaga potrzebę buntu. Czy będziemy mieli dość siły i odwagi, aby ten bunt ogłosić to zależy między innymi od Was.

NA SPECJALNY UŻYTEK

W numerze 22 "td" z dnia 5.06.83 ukazał się artykuł zatytułowany "Na specjalny użytek". Użytek zrobić trzeba z niego koniecznie. I to specjalny.

Dotyczy on każdego z nas - studiujących, a raczej noszących się w naszej "Uczelni". Nie będę tu dociekał właściwości określenia "uczelnia" w odniesieniu do naszej szkoły. Każdy chyba po kilku tygodniach nauki w niej zorientował się co jest grane. Jeżeli nie, to sam pan Rymarz wyjaśnia wszystko i wszystkim, nawet tym, którzy o Szkole Morskiej mieli marne pojęcie. Ja sam do tej pory nie wiedziałem, że zdając egzaminy wchodziłem po trapie na statek, a teraz ciągle pływam. Pozwolę sobie w tym miejscu zacytować słowa tego pana: "Uczelnia nasza, czyli pracownicy i studenci jest tym statkiem, który płynie po ładach...". Może i płynie. Nawet ubrani ciepłutko po same uszy, a nawet powyżej - w czapeczkach, od których mamy odciski na nosach. Teraz już wiem, czemu tym wszystkim mundurowym odbija - że od tego ciepłutka. Chociaż znam panów, a jest ich w naszym obozie немало, którzy też innym potrafią odbić coś niecoś, np. nery. A panu Rymarzowi to nawet włosy zaczęły wychodzić od noszenia tej czapeczki.

Pan Rymarz powiedział również słów parę o nowej "Ustawie o Szkolnictwie wyższym" - niby rezygnacja, a jednak ogranicza jego możliwości i władzę. A chce on zatwierdzić wszystko /nas przede wszystkim/ błąskawicznie i zdecydowanie. Proponował podobno, gdzieś tam w jakimś KC opracowanie nowej ustawy - wyłączenie dla szkół morskich. Co z tego może się wykluczyć - nie trudno się domyślić. Ślady pana Rymarsa mogą pójść rektorzy innych uczelni. Na przykład studenci akademii rolniczych mogliby uczyć się w stodołach albo chlewach, mieszkać w towarzystwie krów i prosiaków. Niech przywykają do amrodu, tak jak my do mundurów i pokładu.

Mówił również o wychowaniu i o akademikach. Skarżył się, że jesteśmy niedobrzy, bo podobnie kradniemy i saksujemy się przemylem. Ma nam również za złe, że chcemy upodobnić nasze akademiki do uniwersyteckich i tych politechnicznych. Nawet analizuje już metodę, żeby wybić nam to z głów. Więc jak chce to zrobić? Przez niejaki Zespół Wychowania Morskiego /chyba znać to/ - zdaje się, że już przygotowuje specjalne kadry instruktorskie, bo ostatnio zachodzą w nich bardzo istotne zmiany. Pojawiają się nowi ludzie obdarzeni wyjątkowo dobrą wrokiem i słuchem /o tym szerzej wkrótce/.

wypowiedzi pana Rymarsa wynika, że z WSM chce zrobić, a nawet już zaczął robić swoje prywatne podwórko. Chce gospodarować sam i nie zamierza utrzymywać dobrych stosunków z sąsiadami /chodzi o inne wyższe uczelnie/.

Wiedzie co jeszcze powiedział? że chce nas wychowywać! Ha! Ha! Chce nam być matką, ojcem, babką etoetera. Wydaje się, że najbardziej chciałby być dla nas towarzyszem.

Ze swej strony proponuję panu, panie Rymarsu ogrodzić szkołę i akademiki wysokim murem i połączyć je przejściami podziemnymi, żebyśmy bronili. Boże nie zobaczyli co robią ci z Politechniki i Uniwersytetu. A jeżeli już, jak to się pan wyraził - jesteśmy na statku - to proponuję rozdać lornetki studentom służbowym. Będą się czuli jakby stali "na oku", a jednocześnie będą mogli ostrzegać instruktorów przed piratami z innych uczelni.

Wyjątkowo zajadle wyrażał się pan Rymarz o buntach na statku i dezercji. O tej dezercji wiemy coś niecoś. Znacomity przykład mieliśmy podczas ubiegłorocznej kandydatki, kiedy to dwóch zdezerterowało. A kto to zrobił? Nikt by się nie spodziewał, ale to nikt inny jak ci, którzy do WSM przyszli bez egzaminów - po wojsku. Trzeba koniecznie wyciągnąć z tego odpowiednie wnioski. Proponowałbym wszystkich tych, którzy z wojskiem mają coś więcej wspólnego, natychmiast wsadzać za kratki, bo wszystkim może zachcieć się uciec stąd. Ale to jest sprawa wyjątkowo poważna - gdzie znaleźć tyle miejsc. Dla wszystkich nie wystarczy /chyba, że skorzystamy z pomocy sąsiadów/, bo u nas prawie co trzeci albo jakiś wojskowy albo z milicji.

Wzrostem i siłą nie różni się od innych. Wyglądem dyskretnie. Na
 policzki ma delikatny rumieniec, ruch normalny, jakiego doświadczony wchodzi
 właśnie do akademika. Wszystko w porządku - uspokajam sam siebie. A może
 jest to pozorony spódek? Ogarnia mnie lęk, zaczynam czuć się nieważko we
 własnym pokoju. Rozglądam się dookoła: wszędzie pełno śladów po ciężkiej
 pracy. Wyobraźnia działa: już widzę wędrujących szpiclów, ubeków,
 gliniarzy... Strach! Zaczynam nerwowo zbierać ze stołu zapisane kartki
 i cały ten redakcyjny smietnik. Sprawdzam kajety; starannie - każdą kart-
 kę, każde zdanie! Wyrzynam podejrzane strofice; odkładam do innych i dru-
 na małe skrawki. Wysypuję to wszystko do stojącego pod stołem dyktarnego
 talerza z napisem "Spódek". Biegam ręką na stół i ... cholera! Nie ma
 zapaleni! Co zrobić? Nie ma czasu - instruktorzy już pewnie plą druja poko-
 je na niższych piętrach w poszukiwaniu tropu "Batarni". Gdzie zapaleni?
 Otwieram szafę i przeszukuję wszystkie kieszenie munduru - Nie ma! Odwra-
 cam wzrok i dostrzegam battle-dress wiszący na krześle - może tam?
 Penetruję obie kieszenie mnąc czarny materiał - pusté! Na podłogę spada
 złoty guzik, kręcąc się jeszcze przez chwilę. Nie odrywając od niego
 wzroku, wchłonuję się w rozmowę, której odgłosy dobiegają z korytarza.
 Ktoś wysiadł z windy... nie, wsiada z powrotem - żonot zatrząskiwanych
 drzwi. Głęboki oddech. Nagle widać do skrzynki z narzędziami: jakaś taśma,
 penseta, kalfonia, zapalniczka... nie, tu też zapaleni nie ma.
 Kuchnia. Odsuwam niezmyte talerze, na zabrudzony smalcem stół wysypuje
 się ciwiera. Sprawdzam za trzy pudełka. Na nic, ani jednej zapaleni!

Wychodzę, przekręcam klucz, stał przed sąsiednimi drzwiami. Stoję
 tak przez chwilę próbując opanować drżenie dłoni. Pukam, naciskam klan-
 kę i pewnym krokiem wchodzi do środka. "Hej! Masz zapaleni?" - mówię,
 stojąc w progu z twarzą, która niestety nie wyraża sympatii, ani zan-
 fania do moich sąsiadów. Nie słucham co mówią, mnę palcami papierosa,
 rozglądając się za zapaleni. Dopiero teraz dostrzegam, że na stole
 stoi, tradycyjne w tym pokoju "poł litra". Wspominam o tym gospodarza
 aby w odpowiedzi usłyszeć głuchy śmiech i parę zdań, w których przeciwnie
 zastąpiono kurwami. Nie razi mnie to - po dwóch latach przywykłem.
 Przepalał papierosa i wychodzi. Strach powraca, przeżywając różny rodzaj
 o specyficznym środowiska. Wracam do swojego pokoju, zamykając się od
 wewnątrz. Podpalam podarte papiery, siadam na podłodze wpatrzony w
 nien. Wciągam się papierosem, radość powraca, zaczynam czuć się bez-
 piecznie. Wyciągam się, jak długi na podłodze, zamykam oczy. Już spoko-
 nie słucham rozmów na korytarzu, nie razę małe wulgarnie dowcipy, ani
 "martyrystyczne" przekleństwa. Może to ma nawet swój urok - zastanawiam
 się.

1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025

